

نقش عناصر طراحی شهری در ارتقای کیفیت فضاهای شهری با تاکید بر حوزه انرژی (نمونه موردی: منطقه یازده مشهد)

حسین برلیانی^{۱*}، مانا وحیدبافنده^۲.

۱- دانشجوی دکترای جغرافیا و برنامه ریزی شهری و منطقه ای، دانشگاه تهران، استان تهران، شهر تهران

۲- دانشجوی کارشناسی مهندسی شهرسازی، دانشگاه خيام مشهد، استان خراسان رضوی، شهر مشهد

چکیده

رشد شتابان شهرنشینی و روند سریع مهاجرت از روستاها به شهرها و در پی آن افزایش جمعیت شهرها، سبب بروز پیامدهای خطرناکی در عرصه های زیست محیطی شده است از قبیل این پیامدها می توان به افزایش مصرف و تقاضا برای منابع انرژی اشاره نمود. هر چند موضوع انرژی در ابتدا در سیستم های حمل و نقل و مکانیکی مورد بررسی قرار گرفته است اما با افزایش میزان مصرف انرژی و ارتباط آن با شهر، موضوع انرژی در دستور کار طراحان و برنامه ریزان شهری قرار گرفت و هدف از آن بهینه سازی مصرف انرژی و کاهش مصرف انرژی می باشد. در این میان طراحی شهری به دلیل مجرای ارتباطی میان ساختمان ها و فضاهای شهری و به طور مستقیم با دخالت در این محیط با عناصر موثر خود هم چنین متغیرهای طراحی مرتبط بر میزان انرژی مصرف شده تاثیر مستقیمی دارند. این پژوهش از نوع کاربردی بوده و به منظور انجام آن روش توصیفی-تحلیلی بهره گرفته شده است. شیوه اصلی گردآوری اطلاعات به صورت اسنادی، پیمایش میدانی و تحلیل آماری صورت گرفته است. با توجه که منطقه ۱۱ مشهد یکی از مراکز اصلی شهر و یکی از بزرگترین مصرف کنندگان انرژی در شهر مشهد محسوب میشود، نتایج بررسی در سطح منطقه مورد مطالعه نشان میدهد از این شاخص ها از جمله نحوه قرار گیری معابر با توجه به جریان باد، نوع مصالح استفاده شده، وجود فضاهای آزاد و باز در میان ساختمان های مسکونی مورد توجه قرار نگرفته اند و هم چنین ایجاد پارکینگ ها در مجاورت فضاهای باز شهری سبب افزایش مصرف و تقاضا در حوزه انرژی در آینده نزدیک می شود. از جمله مهم ترین شاخص ها شامل طراحی معابر، بازشوها، جهت گیری ساختمان و استفاده از انرژی های تجدید پذیر تاثیر بسزایی در کاهش انرژی مصرفی دارند.

کلمات کلیدی: طراحی شهری، انرژی های تجدید پذیر، عناصر طراحی شهری، انرژی کارا

*Corresponding author: مدرس گروه معماری و شهرسازی دانشگاه خيام مشهد

Email: hossein.Berelyani@gamil.com